

Terpsichore møder

tyrkiske
kunstnere &
kosmopolitter

moderne dans i **Istanbul**

Indhold

**moderne dans i
en global by 3**

rejselog 5

**ildsjæle
på Bomonti 10**

**karosri
og transit 18**

**kunstnerkollektiv
i Üscudar 22**

**Ciplak Akayaklar
Kumpanyasi 26**

Moderne dans i Istanbul

Et møde med tyrkiske kunstnere og kosmopolitter

Af Iben Maria Hammer; underviser og kulturskribent

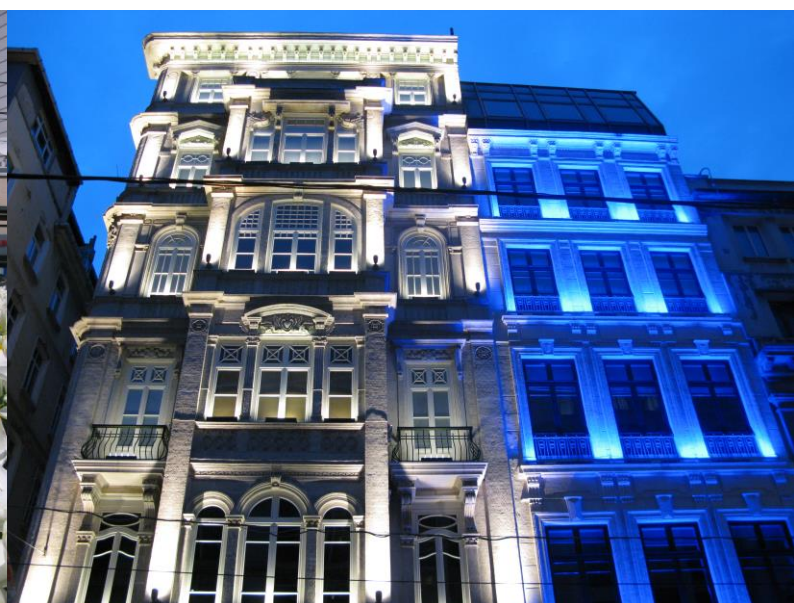
Foto: Billedkunstner NG Hammer

Moderne dans i en global by

Der er ikke så stort et fokus på kulturel udveksling mellem Danmark og Tyrkiet, når det gælder moderne dans. Det fik Terpsichore til at tage til Istanbul i 2011 for at møde de engagerede og hårdt kæmpende dansere i det lille men mere og mere populære miljø indenfor moderne dans i Istanbul. Det viste sig, at Terpsichore på en måde var på forkant i forhold til at ville se nærmere på Tyrkiet i dansesammenhæng.

Netop nu foregår der nemlig en større kulturel udveksling (2013-2015) Tyrkiet og Holland imellem. Vi mødte også en del tyrkiske dansere, der havde været i residens i Tyskland eller Holland, og som havde optrådt i Paris eller oplevet at få støtte af Institut Français i Istanbul, der længe har været med til at fremelske og støtte moderne dans i Istanbul. Samtidigt er Tyrkiet nu erklæret for udenrigsministeriets vækstområde i eksportsammenhæng, og det kunne jo tænkes også at have en positiv indflydelse på kendskabet til Tyrkiets kunstnere og kosmopolitter.

Mange kunstnere og kompagnier er begyndt at opnå international anerkendelse i løbet af de sidste ti år, men kun få kan klare sig økonomisk. De er afhængige af festivaler og internationale turnéer, da der ikke findes økonomisk støtte til dem i landet. Der findes dog især én international festival i Istanbul, der omfatter moderne dans. og det er iDANS, der finder sted hvert år. Programmet er seværdigt og kan downloades fra hjemmesiden og måske være en appetitvækker i forhold til rejsemål i 2014, hvor Istanbul altså kan byde på meget mere end sin i forvejen fantastiske kulturarv og spændende arkitektur.

Rejselog

Zürich lufthavn er præget af reklamer for ure, banker og Toblerone, dyre butikker og en Sky Metro til Gate E42, hvorfra Turkish Airlines afgår til Istanbul. Vi, min fotograf (der også er min mand og rejsemakker) og jeg udgør et nordisk mindretal ombord på flyet, hvor turkise og lyserøde sæder og gardinforhæng leder tanken hen på sød te og baklava. De skrigende børn og larmen fra motorerne under opstigningen får mig til at fokusere på de perfekt sminkede og ubekymrede stewardesser, som jeg alle spår mange bejlere og en lang og lykkelig fremtid.

Der er solrigt over skyerne og udsigt til de rigtige Toblerone bjerge. Der høres tyrkisk musik i højtalere, og de fire tætpakkede timer forløber fint. Landingen lykkes mod al forventning, selvom vi med al for stor tydelighed mærker den høje fart og til stewardessernes morskab bliver godt og grundigt rystet på den ujævne landingsbane, der lige så godt kunne have været belagt med brosten.

I ankomsthallen finder jeg blandt de mange skilte, der holdes i vejret, ét med vores navn på og hilser på den lille mand, der nærmest er skjult bagved. Han fører os i fuld fart på sine korte ben hen til en chauffør i hvis varetægt han betror både os og nøglerne til vores Istanbul Sweet Home lejlighed. Vores lille selskab inklusiv de fire spaniere, som vi er i følge med udgør tydeligvis kun et lille udsnit af aftenens heftige business, tænker jeg, da vi med ryggen til Atatürk lufthavnen flyver af sted langs kysten mod centrum forbi endeløse rækker af tulipaner plantet i sirlige mønstre.

Istanbul Fifth International Tulip Festival læser vi på skiltene, der giver formålet med vores rejse – nemlig at undersøge det moderne danse miljø i Istanbul - en helt misvisende overskrift.

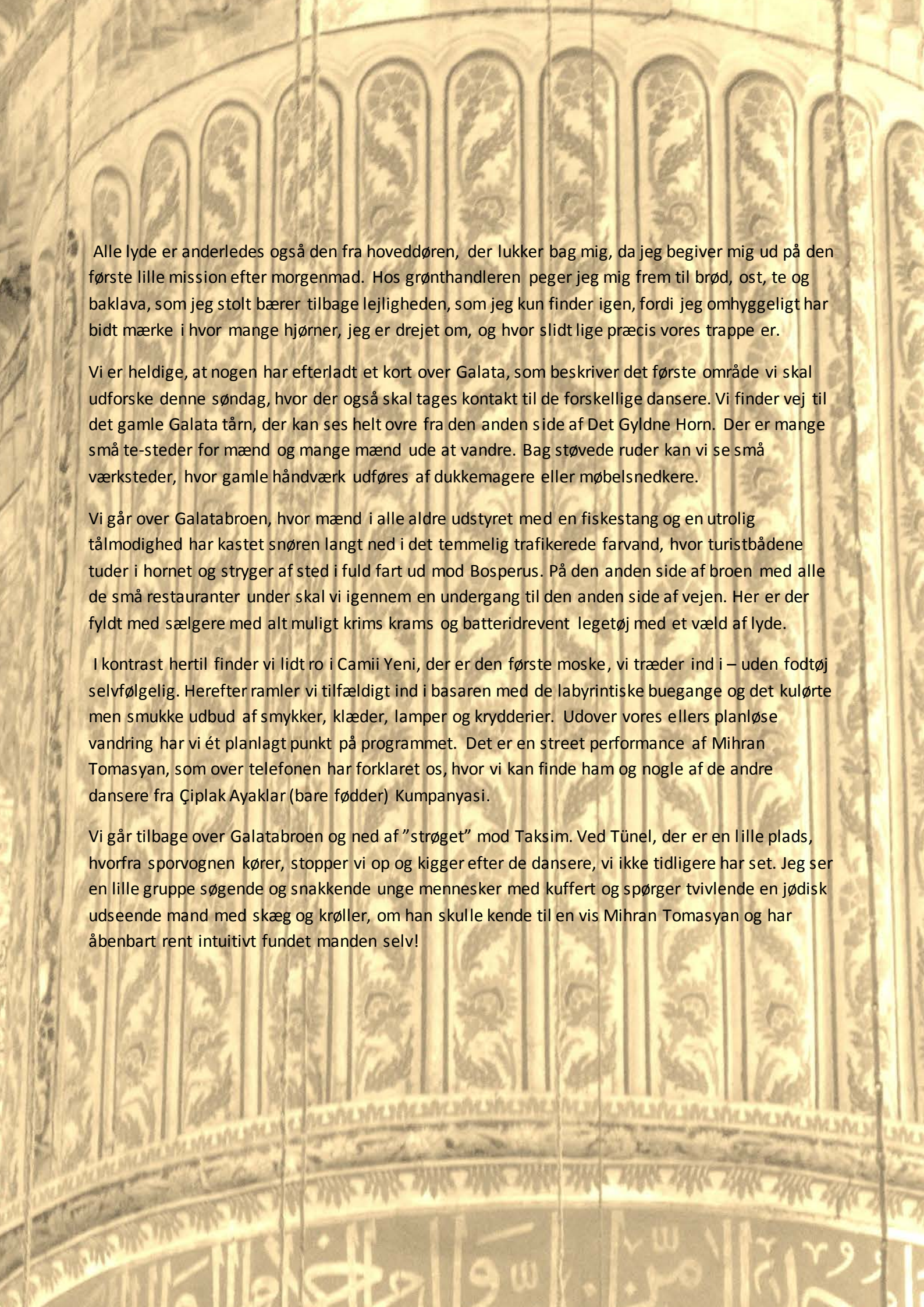
Tulipanerne er tyrkernes nationalblomst forklarer den distingverede herre fra Barcelona for hvem det er 7. eller 8. gang, han betaget er vendt tilbage til Istanbul for at blive sat af ved hotel Dara i Sultannahmet.

Selv fortsætter vi videre ad de for os helt ukendte gader. Op og ned, ud og ind på sporvognsskinnerne. Der er ingen nåde for fodgængere, og vi kører rundt i stejle gader, indtil chaufføren stopper i en mørk og umiddelbart lidt øde én af slagsen. Lige over for konturen af en stor gotisk kirke omkranset af en mur prøver han nøglerne af i en port ind til en mørk fugtig øpgang med en snoet marmortrappe. Vi bliver vist ind i en lille romantisk lejlighed, hvor vi trods kvalmen efter køreturen oplever en følelse af taknemmelighed over at have fast grund under fødderne.

Vi finder te i skabet og koger vand på gasblusset. De små pakker med kiks og smøreost fra flyet nyder vi på det let oplyste repos med udsigt til kirken og minareten og en distanceret fuldmåne. Nede på den smalle stejle gade har et par ikke særligt forfængelige vildkatte indledt en parringsleg med de dertil hørende lyde, der sammen med lydene fra den strategisk malplacerede vandbeholder ved siden af sengen og den lejlighedsvis trafik holder mig vågen, indtil en hane begynder at gale få timer efter.

Jeg når at tænke, at det nu er søndag morgen, da dagens første ezan lyder fra vores helt egen minaret. Stemmen bølger op og ned og bønnerne besvares af ekkoer fra de øvrige moskeer i Istanbul og lægger et spirituelt lag over byen, der dog brydes af den knitrende lyd og et klunk fra mikrofonen, inden den slukkes.

Alle lyde er anderledes også den fra hoveddøren, der lukker bag mig, da jeg begiver mig ud på den første lille mission efter morgenmad. Hos grønthandleren peger jeg mig frem til brød, ost, te og baklava, som jeg stolt bærer tilbage lejligheden, som jeg kun finder igen, fordi jeg omhyggeligt har bidt mærke i hvor mange hjørner, jeg er drejet om, og hvor slidt lige præcis vores trappe er.

Vi er heldige, at nogen har efterladt et kort over Galata, som beskriver det første område vi skal udforske denne søndag, hvor der også skal tages kontakt til de forskellige dansere. Vi finder vej til det gamle Galata tårn, der kan ses helt ovre fra den anden side af Det Gyldne Horn. Der er mange små te-steder for mænd og mange mænd ude at vandre. Bag støvede ruder kan vi se små værksteder, hvor gamle håndværk udføres af dukkemagere eller møbelsnedkere.

Vi går over Galatabroen, hvor mænd i alle aldre udstyret med en fiskestang og en utrolig tålmodighed har kastet snøren langt ned i det temmelig trafikerede farvand, hvor turistbådene tuder i hornet og stryger af sted i fuld fart ud mod Bosperus. På den anden side af broen med alle de små restauranter under skal vi igennem en undergang til den anden side af vejen. Her er der fyldt med sælgere med alt muligt krams krams og batteridrevent legetøj med et væld af lyde.

I kontrast hertil finder vi lidt ro i Camii Yeni, der er den første moske, vi træder ind i – uden fodtøj selvfølgelig. Herefter ramler vi tilfældigt ind i basaren med de labyrintiske buegange og det kulørte men smukke udbud af smykker, klæder, lamper og krydderier. Udover vores ellers planløse vandring har vi ét planlagt punkt på programmet. Det er en street performance af Mihran Tomasyan, som over telefonen har forklaret os, hvor vi kan finde ham og nogle af de andre dansere fra Çiplak Ayaklar (bare fødder) Kumpanyasi.

Vi går tilbage over Galatabroen og ned af ”strøget” mod Taksim. Ved Tünel, der er en lille plads, hvorfra sporvognen kører, stopper vi op og kigger efter de dansere, vi ikke tidligere har set. Jeg ser en lille gruppe søgende og snakkende unge mennesker med kuffert og spørger tvivlende en jødisk udseende mand med skæg og krøller, om han skulle kende til en vis Mihran Tomasyan og har åbenbart rent intuitivt fundet manden selv!

Han forklarer, at de venter til nogle musikere har spillet færdigt, før han kaster sig ud i sin soloforestilling, der viser sig at indebære både båndsalat og legetøj, humor og dødsens alvor. Mihran har en løs sweater på og lidt korte bukser, jeg kan ikke forstå tyrkisk, men forstår, at folk siger terrorist, når de peger på ham. Med en stor bøjelig metalplade skaber han lyde, der fanger folks opmærksomhed og samler på den måde en lille flok tilskuere omkring sig.

Han åbner kufferten og bevæger sig omkring med en sammentapet tingest, hvorfra der med mellemrum lyder eksplosioner. Hver gang kaster han sig ned på asfalten. Med nogle medbragte klædningsstykker skaber han hastigt omridset af et menneske på jorden, hvorfra han trækker røde striber med noget garn. I forestillingen "Du er trods alt ikke en fisk" siger Mihran en masse på tyrkisk, som jeg ikke forstår, men de andre dansere, der er taget med for at bakke ham op, forklarer at han refererer til en episode, der hændte i Tyrkiet for ca. to år siden, hvor en kritisk journalist forsvandt på uforklarlig vis.

Ildsjæle på Bomonti

Interview med Şebnem Selişik Aksan og Aydin Teker på Bomonti Campus, Mimar Sinan University of Fine Arts, Modern Dance Compartment

Turen fra Taksim til Osmanbey (Sisli) foregår til både vores og taxachaufførens undren i styrtende regnvej. Et lidt usædvanligt påskevejr i Istanbul, bekræfter han. Vi har ellers et fint kort, som Defne Erdur har tegnet til os men tænker, at taxachaufføren nok nemmere kan finde det nedlagte bryggeri, Bomonti Bira Fabrikasi, der ligger lige overfor Bomonti Campus.

Vi bliver vist rundt på 2000 kvadratmeter dansestudier med udsigt over en pæn del af Istanbul. Şebnem Selişik Aksan, der er uddannet på Julliard i New York, fortæller, at hun bragte moderne dans til Istanbul i 1974, og at det medførte en kraftig reaktion fra balletten og fra selve staten. Hun fortæller, at balletten, der ellers har en fin historie i Istanbul var gået i stå på det kreative plan, så hun søgte at tilføre den noget nyt ved at sætte moderne ballet på programmet.

Reaktionerne var kraftige, man ønskede ikke denne påvirkning, og Şebnem mistede sit job og måtte begynde for sig selv. I fjorten år eksisterede hun uden at have et egentligt sted at være med sine dansere. Hun bragte unge nyuddannede dansere fra New York til Istanbul og lod dem indlogere hos sig og sørgede for egen regning for deres forplejning mod, at de underviste hendes dansere, og på den måde holdt hun liv i og udviklede sin egen skole for moderne dans. I en periode holdt de til på et museum i en smuk gammel ottomansk bygning men efter sigende på grund af de rystelser deres dans afstedkom, blev de smidt ud fra stedet og var dermed hjemløse igen.

Mange af disse dansere satte deres første stykker op i Istanbul og er senere gået hen og blevet højt respekterede dansere og koreografer endda med egne kompagnier, som det fx er tilfældet med Rebecca Lazier og Chris Elam, der er kunstnerisk leder af Misnomer Dance Theater samt Mollye Maxner og Kelly Parsley fra Chimaera Physical Theater.

Şebnem blev efterfølgende bedt om at komme tilbage, og hun bad Aydin Teker være sin makker og undervise danserne på uddannelsen. Hun forklarer, hvordan det gik til, at de for halvandet år siden kunne flytte ind i de spritnye og fantastiske lokaler på Bomonti Campus.

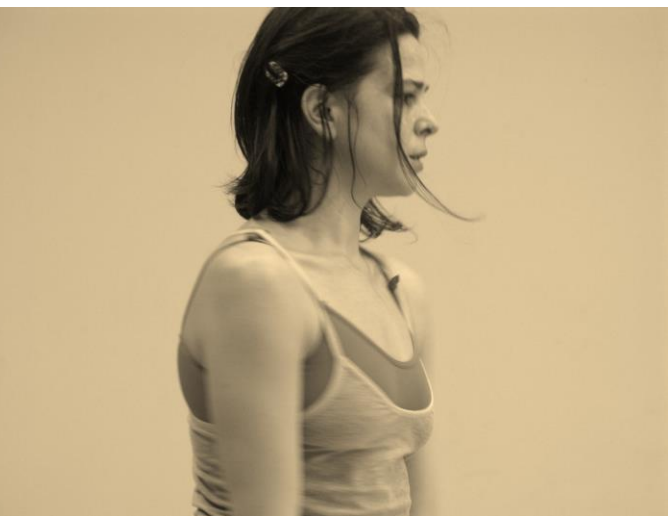
Konservatoriet var ikke interesseret, fordi bygningen ikke ligger ved vandet, hvor de fleste fakulteter er forvent med udsigten til Bosphorus. Şebnem kontaktede banken og sit netværk og skaffede egenhændigt de nødvendige midler. "Jeg ville gerne have brugt flere penge på gulvet", fortæller hun lidt ærgerlig, men er ellers lykkelig for de 2000 m2 med blackbox spejle og barer.

Lige nu er der kun tre studerende på uddannelsen, og der er ikke penge til at udbetale løn til flere undervisere. Alligevel er engagementet stort, og det er med stolthed, at Aydin Teker inviterer os til at se de studerendes arbejde med de Pas de Deux'er, de har skabt ud fra klassiske solostykker. De har taget bestemte trin og bevægelser ud, som de repeterer med en lille ændring hver gang. Herved omskaber danserne de klassiske trin til "organiske" bevægelser indenfor moderne dans. Şebnem Yüksel har ladet sig inspirere af Sylfiden og omsat de klassiske trin til moderne dans, Ilkay Türko Elu har taget udgangspunkt i "Nøddeknækkeren", "The sugar plum solo" og Genca Gumusayak har ladet sig inspirere af balletten "Carmen" (Habanera).

"Jeg har villet integrere fakultetet for dansere med fakultetet for dansende akademikere", forklarer Şebnem Selişik Aksan, hvis dansefakultet på Bomonti er det eneste, der har overlevet. Hun har hele tiden kæmpet for at få standarden op og vil gerne udvikle danserne både teknisk og intellektuelt.

Şebnem Selişik Aksans kontor. Foto: NG Hammer

I gennem de sidste 20 år har Şebnem sendt dansere, heriblandt Tuğçe Tuna (www.remdance.com) til Duke University i North Carolina, hvor de har overværet og deltaget i dansefestivaler. Flere af de dansere vi møder fx Şebnem Yüksel og Defne Erdur er ikke bare "graduates" i moderne dans, men er også i gang med at skrive deres ph.d. Şebnem Selişik Aksan har åbnet op for andre dansere på "advanced level", så de også får mulighed for at tage en master i dans.

"Vi ved ikke, hvad det er du gør, men det, du har gang i, er fantastisk". Şebnem Selişik Aksan indser, at hun besidder en utrolig kampånd og stædighed, og at det er derfor, hun aldrig er holdt op med at undervise og fortsat kæmper videre i stedet for at gå på pension. Hun har turneret rundt i Anatolien bl.a. med et program, der til dels omfattede ballet til dels moderne dans og på den måde forsøgt at fremelske et dansepublikum. Hun har hele tiden skabt muligheder for at optræde og at tilbyde moderne dans som tilvalg på forskellige universiteter. Der findes til og med en bog af Şebnem Selişik Aksan, på tyrkisk kaldet Yirminci Yüzyilda Dans Sanati, om "The art of dance in the 20th century".

Interview med Şebnem Yüksel på Bomonti Campus

Şebnem Yüksel er uddannet fra London Contemporary, hvorfra hun har en bachelor. Hun var i den periode et semester på New York East Purchase College. Hun fik herefter et legat til Wien og dansede med i Impulz Tanz (DanceWEB scholarship).

Hun elsker improvisation og erfaringen fra London og Wien har lært hende, at man i højere grad improviserer i Wien end i London. De mange efterfølgende auditions og den hårde konkurrence for at vinde fodfæste i danseverdenen førte til den konklusion, at hvis hun skulle lide kunne hun lige så godt lide på hjemmebane. Så i 2003 kom Şebnem Yüksel til Bomonti, hvor hun fra 2003 til 2006 tog sin master og skrev speciale om forholdet mellem publikum og "performing elements". En eksamen, der består af et projekt samt en afhandling på hundrede sider.

Projektet blev vist i en Byzantinsk bygning i Sultanahmet i 2004. I 2005 turnerede hun rundt med Aydin Tekers forestilling Akabi, der betyder sko og optrådte også med sin egen koreografi. Det var fire meget intense år, der sluttede af med en optræden på en Pina Bausch Festival. Herefter lavede hun en installation om "Time" kaldet "Once in a while" til den årlige iDANS festival. Şebnem Yüksel oplevede også at blive inviteret til Madrid i 2008, hvor hun var "Artist in Residence" i en periode.

At lave koreografi til et bestemt sted, på et særligt tidspunkt og til en bestemt lejlighed inspirerer hende meget. Til iDANS festivalen, hvor programmet var blandet, og hvor der deltog en ni eller ti

unge tyrkiske koreografer, lavede Şebnem Yüksel fem meget korte stedspecifikke stykker, der blev vist ind imellem de øvrige stykker som en slags fragmenter. Fx lavede hun koreografi til et nummer af Nora Jones, der varede i tre minutter. En kedel blev sat over og fløjtede efter tre minutter, et stykke legetøj bevægede sig og alt begyndte og endte samtidig.

Şebnam Yüksels projekt, der kvalificerede hende til hendes ph.d. forløb var også stedspecifikt og lavet til Bomonti. Det hed "333" og handler om, at man skaber rytme og musik, når man tæller. I maj/juni 2011 har Şebnem Yüksel et stort solo projekt, som hun håber, kan realiseres, sådan at hun får mulighed for at lave en længere forestilling med brug af flere materialer, en scenograf og en saxofonist, der bidrager til temaet "breathe". Hele konceptet udgår fra bubble wrap og er en idé, hun har arbejdet på i et par år nu. I juli er hun så inviteret til en festival i Johannesburg, som hun håber, hun kan få finansieret. Hun fortæller om "Crossings", en to ugers workshop med både dansere, musikere og koreografer., hvor deltagerne koreograferede hver dag og nævner til sidst en anden succes, nemlig en installation på World Dance Day, hvor hun brugte dansecitater fra kendte mennesker. Citaterne fandtes på tyve til femogtyve skilte. Danserne var levende skulpturer, der dansede, hvis du kom penge i, ellers måtte du nøjes med citatet. En idé der også senere blev brugt til en cocktailevent.

Şebnam Yüksel. Foto: NG Hammer

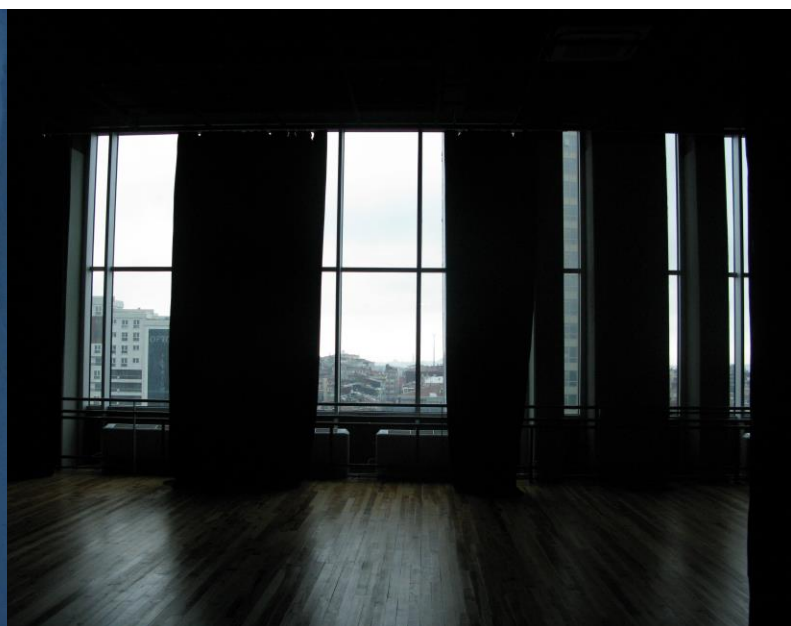
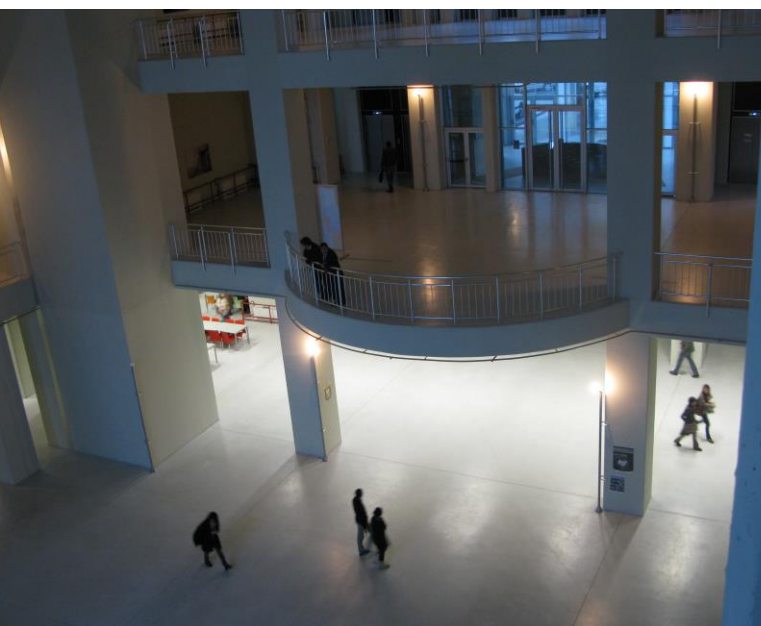

Şebnem Yüksel har været glad for at arbejde med Aydin Teker. Hun kan ikke lide at lave de samme ting igen og igen, og hos Aydin Teker har der været en masse improvisation. Man lytter til det, øjeblikket kræver og transformerer den oplevelse og følelse, så der opstår koreografi. Hendes mål er en "full stage" performance dette år. Şebnem Yüksel vil gerne have folk i almindelighed og ikke kun dansere til at komme og se sine forestillinger, og hun investerer meget af sig selv i sine koreografier.

"Her på Bomonti arbejder jeg meget med spacing. Spacing og musik", fortæller hun. "Det handler om at bruge den plads du har, og hvordan du bruger den. Når jeg optræder andre steder bruger jeg i endnu højere grad min intuition. Jeg kan lide at se tegneserier, jeg kan lide dynamikken og den måde, hvorpå figurerne transformeres, og al den fantasi, der ligger bag. Du har fx en fuldmåne. En af tegneseriefigurerne nærmer sig den, og den vender sig og smiler. Jeg forsøger at sætte mig i publikums sted, og derfor skal der være spænding og humor i min koreografi. Somme tider lader jeg mig inspirere af den første eller sidste linje i en bog eller af en video".

"Jeg kan lide refleksioner forstået på den måde, at hvis jeg har lavet en koreografi til klassisk musik, så kommer der en anden musiker og laver musik til de bevægelser, han ser mig lave. Derefter er der en kostumier, der hører denne musik og skaber kostumerne. Det er bl.a. denne transformation jeg taler om". Transformation er det helt basale og nødvendige i enhver kunstnerisk frembringelse mener Şebnem Yüksel, og fortæller, at det, hun gerne vil arbejde videre med fremover, er "interdisciplinary working collaboration" dvs. samarbejde på tværs af discipliner.

Karosri og Transit

Karosri er lyd og bevægelse. Florent laver stille rytmer med sine ”sticks” på gulvet, slår på symbalerne, når det skal være dramatisk. Han laver lyde med skåle på gulvet til Sashas bevægelser, slår på skålene som på en klokke eller laver skurene lyde ved at køre dem hen over gulvet. Han dirigerer hende, og omvendt inspireres han af hendes bevægelser. Det er meget intimt og bliver endnu mere fascinerende, da strømmen går. Vi har fået mulighed for at overvære en prøve på Bomonti University med ensemblet Karosri, der er baseret på improviseret musik og dans. Det blev dannet i 2007 som et resultat af Transit Festivalen. Karosri bringer kunstnere af forskellig oprindelse sammen i optrædener, der handler om fri improvisation. Det er et Istanbul baseret ensemble, der afvikler både indendørs og udendørs optrædener.

I 2006 rejste de fra Tyrkiet til Armenien og besøgte Kaluka og Anatolia. På rejsen Istanbul-Kapodioka optrådte de i offentlige rum i Antrok og Aleppo og lavede stedspecifikke forestillinger i synagoger eller på kirkegårde. De laver ikke research, improvisation er en ”art per se”, og de er på en måde ”nøgne” over for publikum i deres forestillinger, der er baseret på lyd og bevægelse. Karosri relaterer sig til andre kunstformer og til publikum. De danser ”on” eller ”off the music” til resonans eller ekko som i ”Extrordinary chats in an ordinary time” (sax, violin og to dansere).

Interaktionen mellem musik, dans og publikum udgør sammen med deres stedspecifikke umiddelbare koreografier (instant composition) originaliteten i deres offentlige interventioner. Karosri Kasap udgøres bl.a. af danserne, Defne Erdur Bekdik og Stéphanie Parent. Florent Merlet spiller trommer, José Blasco, guitar, Pilou laver video og Sasha Krastarska er gæstedanser fra Bulgarien. De kan bl.a. ses i Dansbuluşma i en video af Pilou: Karosri Kasap: www.karosrikasap.org

Transit Festival Improvisation og Performance Art er et interessant internationalt projekt, der samler kunstnere med forskellige baggrunde omkring improvisation og performance. Yanaël Plumet og Defne Erdur Bekdik er henholdsvis kunstnerisk leder og koordinator i Transit. Transit blev oprettet af den franske kulturelle forening, Compagnie Coullisse i 2006 og har siden da haft sin base i Istanbul. Transit vælger specifikke steder og miljøer og bruger de naturlige, kulturelle, sociale og arkitektoniske karakteristika som konkrete rammer og inspiration.

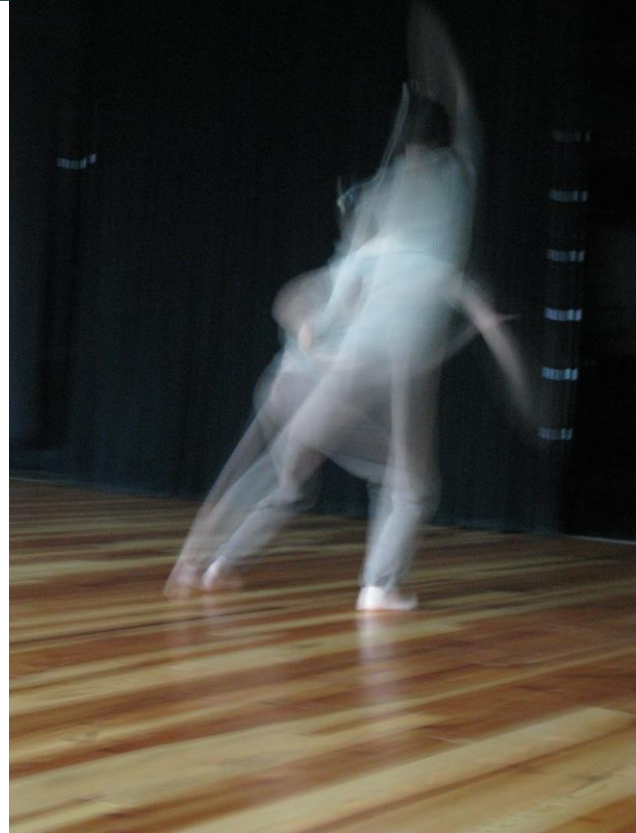
Yanaël Plumet, der er kunstnerisk leder i Transit, har modtaget undervisning i Frankrig og London indenfor dans, teater musik, performance og opera. Han har dyrket tai-chi og kontakt improvisation, og det er den umiddelbare koreografi, der opstår på stedspecifikke projekter, der er hans hovedinteresse. Han skabte Compagnie Coullisse for at kunne arbejde multidisciplinært med

andre kunstformer og fremme kulturel udveksling. I 2005 rejste han frem og tilbage mellem Europa og Asien, mens han arbejdede på et omrejsende projekt om kroppen. Efter flere gange at være blevet inviteret til Tyrkiet for at undervise opstod han Transit festivalen sammen med Talin Büyükkürkcayan.

Defne Erdur Bekdik er koordinator i Transit. Hun er uddannet sociolog og uafhængig danser, der arbejder indenfor performance, kunst terapi og uddannelse. Hun har arbejdet med mange pionerer og eksperter indenfor fysisk udfoldelse, bevægelse og somatik, improviseret dans, og ekspressiv kunstterapi. Hun har været inviteret til at undervise og optræde i forskellige lande og modtaget schollarships (DanceWEB, Funds Roberto Cimetta, Swedish Embassy Bursary) for at kunne deltage i og lede forskellige workshops.

For øjeblikket underviser hun på Mimar Sianan University State Conservatory Modern Dance Department. Hun er også et aktivt medlem af Cati Contemporary Dance Artists Association, CGSG Contemporary Performance Arts Incentive, KEKECA body percussion ensemble og Karosri Kasap improvisation group. Hun har fortsat sin terapeutiske indsats i samarbejde med psykologer og gennem sociale projekter for fysisk handikappede mennesker samt dårligt stillede unge og kvinder. Derudover arbejder hun som frivillig indenfor sundhed og uddannelse i Tyrkiet via sit "executive committee membership" in SEV-Health and Education foundation som en kandidat fra Izmir American Vollegiate Institute. Hun er stolt af at være en del af Transit, hvor hun er koordinator, og hun tror på vigtigheden af kulturel udveksling som en måde at fremme både kunsten og livet selv på.

Kunstnerkollektiv i Üscudar

Danser og koreograf Ayşe Orhon er dagens ukendte ansigt – et meget specielt et viser det sig, da hun dukker op foran boghandelen ved hjørnet af Galatasaray som aftalt. Hun er en kraftigt bygget men slank pige, hvis lange ansigt med stærke træk udstråler seriøsitet og en vis urokkelighed. Ayşe Orhon bor i Taksim tæt på Beyoğlu – vores charmerende gamle kvarter, hvor Galata tårnet fra 1348 med sine 66,90 meter fungerer som pejlemærke. Hun har desværre ingen forestillinger lige nu, fortæller hun, men hun vil gerne tage os med på arbejde i kunstnerkollektivet i Kuzguncuk, der ligger nær Üscudar. Hun er i gang med et tegneprojekt, der relaterer sig til dans og bevægelse og som fylder hendes dage, indtil hun skal i gang med at koreografere i dansestudiet i Taksim.

På vej ned ad den stejle gade til vandet fortæller Ayşe, at Refika' nin Mutfagi er kvinden, der ejer det smukke gamle hus i Kuzguncuk, hvor hun selv, en forfatter og en skulptør har fået mulighed for at udfolde sig. Refika' nin Mutfagi er udover at være en slags kunst mæcen også kok. Hun har haft diverse madprogrammer på TV og har senest udgivet bogen "Cooking New Istanbul Style". Ayşe køber tyrkiske pretzels og lidt ost, og så fortsætter vi langs vandet forbi det gamle kunstakademi Mimar Sinan Fine Arts University, hvor hendes mor er uddannet.

Vi går ombord på den lille passagerbåd, der lidt efter glider forbi Kilic Ali Pasa Cami og tøffer skråt over Bosphorus til Üscudar, der ligger på Asien siden, hvor de forholdsvis lave huse er græsk og armensk inspirerede, og hvor moskeerne ligger endnu tættere. Ayşe peger på den skyskraberlignende bygning kaldet Cage Tower og opruller en hel historie om korrupsion og fusk i forbindelse med byplanlægningen. Vi forstår, at det smerter i mange af Istanbuls indbyggere at se de gamle kvarterer forfalde og blive trængt bort af de mange tegn på kapitalismens værdiskred.

Fra selve kunstnerkollektivet er der en vidunderlig udsigt til Bosphorus broen og al trafikken på det berømte stræde. Husets facade, hvor byggeåret ses i tre udgaver vidner om de mange kulturer, der har domineret i området. I følge den romerske kalender stammer huset fra 1923, hvilket svarer til 5683 ifølge den jødiske kalender, og så kræver det en del mere dannelse at tyde de sidste tegn, der er armenske.

Ayşe fortæller på flydende engelsk, at hun er i gang med en master i koreografi i Amsterdam. Det er dyrt, så hun underviser i Pilates for at få det til at løbe rundt. I første omgang skal hun forberede en optræden på dansefestivalen i Marseille, hvor hun har et samarbejde i gang med en fransk danser Emanuelle, som hun tidligere har optrådt med på Centre Pomidou i Paris. Ayşe, der ellers godt kan virke en smule reserveret, sludrer med den lille dame, der er kollektivets hushjælp, mens

Refika'nın Mutfağı
Cooking New Istanbul Style

Yeni İstanbul'da yaşam ve yemek üzerine tarifler
Kullanışlı ve pratik tarifler

Çıktı

BOYUT www.boyut.com

Kültür Örneği Danışma Hattı
0212 444 53 53

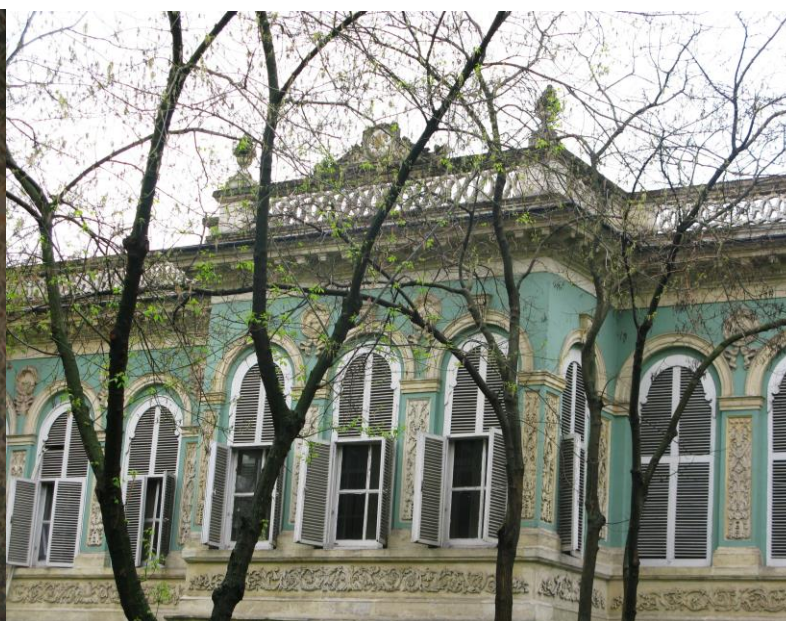
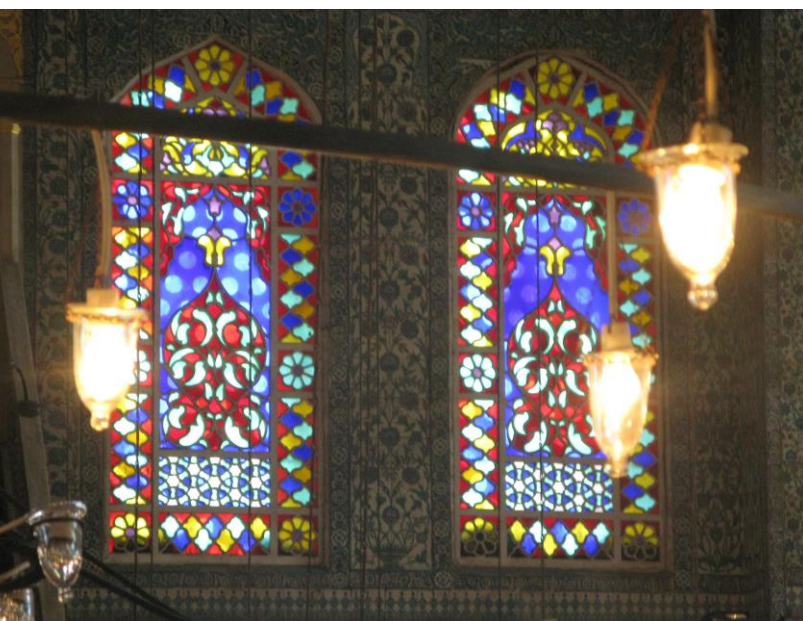

hun laver te til os. Skulptøren stikker hovedet ind og ønsker os et godt ophold, og Ayşe tager tråden op og fortæller, at hun er uddannet i Arnheim i Dusseldorf, men at hun har haft et samarbejde både med Mustafa Kaplan og Aydin Teker, som vi besøgte på Bomonti. Hun og Aydin Teker turnerede med en forestilling, hvori hun bl.a. dansede med den harpe, hun i en ung alder har lært at spille på.

Ayşe, der nu er tøet lidt op, fortæller med et glimt i øjet, at hun ikke er meget for at gøre et stort væsen ud af sig. Hun sammenligner sig med en kendt matematikprofessor, der foretrak at lade sig interviewe pr. mail, selvom den ivrige interviewer, der sad lige overfor ham, havde en masse spørgsmål til hans nylige udnævnelse til matematisk geni lige på læben.

Trods den evindelige mangel på penge har Ayşe et overraskende udbygget netværk, der både forgrener sig til Lissabon, hvor en af hendes veninder samarbejder med Bomba Suicida og Luís Guerra de Lacoï (som Terpsichore så en forestilling af på Alcantara Festivalen i 2010) og til København, hvor der i Møstinghus i Frederiksberg Have i 2009 var en udstilling af et Nis Rømer kunstprojekt, der havde forbindelse til det sociale arbejde, der udføres i Üscudar området og som kunstnerkollektivet var involveret i.

Ayşe Orhon er altså endnu et eksempel på unge tyrkiske kunstnere inden for det moderne danse miljø, der uden nogen form for støtte må arbejde i forskellige jobs for at klare sig, men som uden at klage lever for deres kunst, taler mange sprog og kontinuerligt uddanner sig indenfor dans. Det er i hvert fald kendetegnet for den forholdsvis lille "familie", der tilsyneladende udgør en væsentlig del af det moderne danse miljø i Istanbul, som vi er landet i.

DİKKAT
YÜKSEK GÖRÜŞME
YÜKSEKLİK

BİRLİK RULMAN

34 ZS 4132

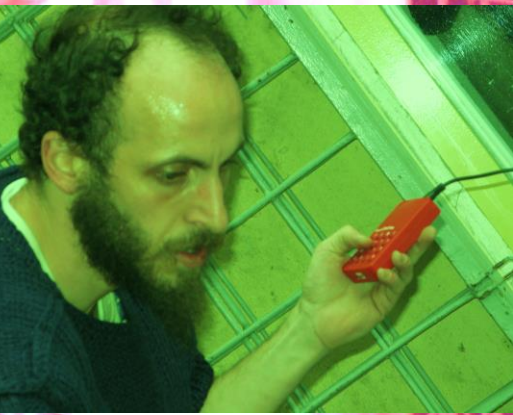
Çiplak Ayaklar (bare fødder) Kumpanyasi

Çiplak Ayaklar Kumpanyasi er en gruppe, der består af dansere med forskellig baggrund. Flere af dem er uddannet indenfor moderne dans på Mimar Sinan University State Conservatory Modern Dance Department. Gruppens formål er at medvirke til, at moderne dans (bevægelse, drama, performance og video) vokser som kunstnerisk retning i Tyrkiet. Mihran Tomasyan, der er en af drivkræfterne bag kompagniet mener, at den voksende popularitet blandt publikum, giver grobund for en fortsat udvikling, og at Çiplak Ayaklar Kumpanyasi, efter at have eksisteret i næste otte år, stadig anses for at være initiativrige pionerer indenfor kunstarten.

Den anatolske forfatter İlhan Berk, der stammer fra Bodrum, har inspireret til kompagniets navn, der er identisk med titlen på et af hans digte. I kompagniets manifest skriver de, at Çiplak Ayaklar Kumpanyası hellere vil være den ødelagte streng på et instrument end selve musikeren, der spiller på instrumentet. Kompagniet er åbent overfor en hvilken som helst drøm og imod enhver form for diskrimination og vold, men vil gerne kunne bruges, når det gælder refleksion eller diskussion. De behøver ikke at blive holdt uden for børns rækkevidde, mener de, og de foretrækker "at synge sange frem for at lytte til sange". Det befinder sig i en eksperimenterende fase og foretrækker at fortsætte sådan. De drømmer om at danne en mangfoldig struktur gennem dans, teater, musik, video, etc. De er selv et "drømmeland" (seductive, perverting, fearless), sådan som İlhan Berk beskriver det i sit digt "Bare fødder" eller i færd med at søge efter et sådant "drømmeland".

Om den gadeforestilling "Sen Balik degilsin ki" eller "You're not a fish after all", vi oplevede den første dag, står der, at forestillingen er for "de, der mener, at det er de store fisk, der spiser de små". Ting og sager kommer op af en kuffert og danner et stort fælles ar ud af de skjulte ar, der findes i vores hjerter, forklarer kompagniet i deres program om Mihran Tomasyans soloforestilling, der fandt sted ved Tünel Meydani i Beyoğlu (hvor verdens næstældste undergrundstogbane fra 1875 findes).

Ellers holder kompagniet til i en gammel garage, og omme fra gaden, hvor Firwaga Hamami ligger på hjørnet, kan man gå ind og vente til forestillingen starter. Der er gratis te, hvis man selv laver den og en hyggelig atmosfære. Çiplak Ayaklar familien lægger også scene til bl.a. undergrundspunkmusik og andre dansere og teatergruppers optræden.

Da æslet så englen

I forestillingen "Keske bir masada oturabilseydik" eller "Bare vi kunne sidde ved et bord" af Handan Ergiydiren Dogan optræder Asli Öztürk sammen med Emre Olcay. Forestillingen er baseret på Nick Caves første roman "Da æslet så englen" og er et gribende drama og en forfærdelig kærlighedshistorie præget af alkohol og undergangsstemning.

Euchrid og Cosey Mo er det mest hjælpeløse par i verden, får vi at vide, og stykket viser et dystert møde mellem konge og engel. En hel klynge af u hensigtsmæssige hændelser og et forhold baseret på brud, "måske er vi allerede døde....ville ønske vi kunne sidde ved et bord"

I romanen er Euchid Eucrow, 28 år, stum og sindsforvirret mand, der lever i en afkrog af verden, hvor de religiøse fanatikere i byen er mindst lige så afsindige og afstumpede som det indavlede white trash oppe i bakkerne. Som barn af en alkoholiseret mor og en vanvittig far, og med en tvillingebror, der døde kort efter fødslen, er Euchid et udskud blandt udskud og vokser op i ensomhed, mens han bevidner de overgreb, byens indbyggere udsætter hinanden for.

Et af de store temaer i romanen, der har mange referencer til biblen er menneskers umenneskelige behandling af hinanden og deres medfødte evne til at frygte, hvad de ikke forstår. Fx er Euchrid under kontant belejring af dem, der opfatter det at være anderledes som en trussel.

Asli Öztürk, der bl.a. optræder som en engel, bliver antændt med ild og Emre Olcay lever sig helt ind i rollen og vælter omkring på scenen uden overhovedet at tage fra med hænderne og giver sig dermed fuldt ud.

Elektronisk musik af Baran Gulesen eller Ahmet K Bilgic afhængig af, hvilken forestilling, der er tale om. På Asli Öztürks hjemmeside kan man se et lille sammenklip fra forestillingen:

<http://www.asliozturk.com/yer-aldg-projeler-projects/2211-keske-bir-masada-otura/>

Læs og se mere om Çiplak Ayaklar Kumpanyasi på www.vimeo.com/ciplakayaklar

På det sidste orange foto ses Asli Öztürk i " Keske bir masada oturabilseydik" af Handan Ergiydiren. Foto: NG Hammer

Linksamling

Kulturudvekslingen (2013-2015) Tyrkiet og Holland imellem

<http://www.culturalexchange-tr.nl/mapping-turkey/dance/sub-disciplines/contemporary-dance-turkey>

Institut Francais i Istanbul

<http://www.ifturquie.org/category/istanbul/the-institute-in-istanbul/?lang=en>

Turkish Culture Portal <http://www.turkishculture.org/whoiswho/dance-ballet-opera/sebnem-selisik-aksan-1137.htm>

iDANS www.idans.info

iDANS er en international dansefestival for moderne dans, der finder sted i Istanbul hvert år. Den sjette festival af slagsen havde i foråret 2013 Silkevejen som en ramme for festivalen. Det blev en metafor som kunstnerne udnyttede på forskellig vis.

Contemporary Dance in Turkey

<http://www.culturalexchange-tr.nl/mapping-turkey/dance/sub-disciplines>

Bomonti Campus, Mimar Sinan Fine Arts University, Modern Dance Compartment:

Sebnem Selisik Aksan sebnemaksan@yahoo.com

Aydin Teker aydinteker2@gmail.com

Defne Erdur Bekik defneerdurbekdik@gmail.com

Dansere på Bomonti Campus

Sebnem Yüksel www.sebnemyuksel.com/ysebnen@hotmail.com

Ilkay Türko Elu ilkayturkoglu@gmail.com

Genca Gumusayak ggumusayak@yahoo.com

Chris Elam <http://www.misnomer.org/>

Rebecca Lazier <http://www.rebeccalazier.com/recent-events/>

Tuğçe Tuna www.remdance.com

Karosri Kasap www.karosrikasap.org

Çiplak Ayaklar Kunpanyasi <http://www.ciplakayaklar.com/>

og Mihran Tomasyan mihrant@gmail.com

Asli Öztürk <http://www.asliozturk.com>

Transit Festival <http://www.transit-istanbul.org/>

Øvrig hjemmeside af interesse:

The Body in contemporary and digital culture: Bodig <http://www.bodig.org/agenda.html>

Tak til: Mihran Tomasyan

Aşli Öztürk

Defne Erdur Bekik

Aydın Teker

Şebnem Selişik Aksan

Şebnem Yüksul

Ayşe Orhon

